

kun nogle Smaatterier tilbage, dem kunne I ogsaa nok sætte over! Nu kunne de frikonservative roligt trække sig tilbage i Sommer og se, hvordan det gaar til næste Vinter. De have naaet det væsentlige. Nu er den første Breche skudt i Demokratiets hidtil urokkede Stilling paa dette Omraade.

Den hele og klare Sejr kunde være naaet. Naar den nu ikke naas, er det Reformpartiets, Regeringspartiets, Regeringens Skyld, at den er forspildt. Den kunde være naaet, muligvis ved, at Sagen var bleven Landstingets Flertal saa stærk, at den kunde være gaaet igennem uden videre, fredelig, eller ogsaa ved en Kamp, en Op-løsning.

Nu hører jeg den ærede Ordfører sige, og jeg ser af Venstrepressen, at det er saa betænkeligt at komme ud i denne Kamp. Jeg hører al den Tale om den golde og ufrugtbare Tid, der vil opstaa, hvis det bliver nødvendigt at tage en Kamp op med Landstinget paa denne Sag. Jeg forstaar ikke dette. Den højtærede Finansminister har en Gang — og med Rette, synes jeg — udtalt, at skønt man ikke i og for sig ønskede Kampen — og hvem gør vel det, navnlig blandt Danske? — vi alle dig elske, livsalige Fred, og gaae nødig i Kamp —, saa have vi dog aldrig haft saa frugtbare Tider som under Forfatningskampen. Da groede alt, da voksede Frisindet, da fremstod Andelsbevægelsen, de kooperative Foretagender, Organisationerne voksede frem under den store Kamp. Det er ogsaa rigtigt. Men nu visner det, synes jeg. Meget af det Frisind, der voksede op i Venstre under denne Kamp, synes mig i Færd med at visne, efter at Venstre er kommet til Magten, saa det synes ikke altid at være de fredelige Tider, der ere de bedste for Demokratiet. Den, der f. Eks. hørte Kultusministeren tale i Gaar, fik et levende Indtryk af, hvordan Frisindet er ved at visne, og de, der se Regeringspartiets Stilling til de Skole- og Kirkespørgsmaal, der trænge sig paa Dagsordenen, og som ville gøre det endnu mere i den kommende Tid, ville have faaet et Indtryk af, hvorledes Frisindet visner. Saaledes er det Frisind, der voksede op under den store Forfatningskamp, i Færd med at visne, efter at Venstre har sat sig til Ro i Magten eller den tilsyneladende Magt. Saa jeg kan ikke se, at den Mulighed for Kamp er saa rystende. Men desuden, hvad vil det sige med Kampen, med den lange, ufrugtbare og golde Tid, der vil oprinde? Er da en

Landstingsopløsning en saa forfærdelig Be-givenhed? Estrup opløste Folketinget Gang paa Gang, vilde en eneste Landstingsopløsning da være noget saa forfærdeligt, vilde det bringe vor Udvikling tilbage? Nej, tværtimod! En Landstingsopløsning vilde rimeligvis netop bane Vej for den frugtbare Reformperiode, vi nogen Sinde have haft i Danmark. Det er blot et nyt Landsting og et nyt Landstingsflertal, netop tilvejebragt gennem Kamp, vi vente paa for at faa alle de Reforme gennemførte, som nu visne i Regeringens Haand. Altsaa, Landstingets Op-løsning vilde ikke være Indledningen til en lang, ufrugtbare og gold Kamptid, saaledes som den ærede Ordfører har antydet, men det vilde netop være Tærskelen til en Reformperiode, til en saa frugtbar Reformperiode, som vi ikke have haft her i Landet nogen Sinde. Jeg synes, at Situationen her ved Rigsdagssamlingens Slutning vilde sandelig nok kunne opfordre mange til at ønske et nyt Landsting og derved Vejen fri for en saadan frugtbar Reformperiode.

Hvordan er nu den Status, som ærede Medlemmer af Flertallet skulle ud med til Vælgerne? Jeg skal tage de store Reforme ganske kort. Ægteskabsloven — for at tage den med, det var jo en virkelig stor, frisindet Reform —, denne Ægteskabslov er for længe siden kreperet, Valgkredsreformen er for nylig bleven kasseret, Retsreformen er halveret, Toldreformen er barberet, Ministeransvarlighedsloven er skamferet, og den kommunale Valgreform har man nu i sidste Øjeblik kastreret. Det er Balancen, som de gaa ud med til Vælgerne, det er den frugtbare Reformperiode, vi have i dette Øjeblik! (Munterhed). Ja, kastreret! Det er netop det, De have gjort ved Valgretsreformen. Det var en mandig Reform, der var Rejsning, der var kraftige, enkle Linier, der var Avlekræft i den Reform, var den trængt igennem; den bar i sig selv mange andre Reforme, denne ene Reform; dens rene, uforfælskede Skikkelse betød en Reform af vor Alderdomsforsørgelse, den betød en Reform af en hel Mængde store Spørgsmaal, vi her lovgive om, den rummede i sig selv en hel Række Reforme, den var frugtbar paa videre Fremskridt, dens Gennemførelse i Landstinget vilde betyde, at der kunde gennemføres mere enten ad fredelig Vej eller gennem Kamp. Hvis De gennem Kamp med Landstinget kunde gennemføre denne Reform af den almindelige Valgret til Kommunerne, saa var Tiden kommen til ogsaa at gennemføre